

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN REKISTERISELOSTE

Henkilötietolaki (523/99) 10 §

Laatimispvm: 21.08.2012

Huom!

Lomake on muokattu erityisesti tieteellistä tutkimusta varten ja se on laajuudeltaan informatiivisempi kuin tavallinen rekisteriseloste. Täyttöohjeet ohessa. Käytä tarvittaessa erillistä vastausliitettä.

Rekisterinpitäjän on pidettävä rekisteriseloste jokaisen saatavilla.

1a. Tutkimusrekisterinpitäjä (tutkimuksen toteuttaja) - organisaatio/yksityinen tutkija, jonka käyttöä varten rekisteri perustetaan ja jolla on oikeus määrätä rekisteristä (jos on kyseessä yhteistyöhankkeena tehtävä tutkimus, luetellaan osapuolet, sekä määritellään eri osapuolten vastuut ja velvoitteet myös henkilötietojen käsittelyn kannalta)	Nimi ja yhteystiedot (osoite, puhelin...) Tutkimuksen teettäjänä eli tilaajana on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (jäljempänä HSL) Y-tunnus 2274586-3 PL 100, 00077 HSL Puhelin 09 4766 4444 Rekisteritietojen poiminnasta vastaa: Väestörekisterikeskus, PL 70, 00581 Helsinki Puhelin: 09 229 161
1b. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä	Suoma Sihto Osaston johtaja Liikennejärjestelmäosasto HSL Marko Vihervuori Ryhmäpäällikkö, tutkimukset ja ennusteet Liikennejärjestelmäosasto HSL

1c. Tutkimuksen suorittajat - merkitään kaikki ne tutkimukseen osallistuvat tutkijat tai muut hlöt, joilla tutkimuksen kuluessa on oikeus käsitellä rekisteritietoja	Marko Vihervuori, Timo Elolähde, Pekka Rätty, Marja Salo/HSL Tutkimushankkeessa avustavat seuraavat yritykset: TNS Gallup Oy Y-tunnus: 0114300-3 Itätuulenkujä 10 A / PL 500, 02101 Espoo Puhelin: 09 613 500 TNS Gallup Oy:n seuraavilla henkilöillä on oikeus käsitellä rekisteritietoja: Sakari Nurmela, Janne Kuvaja, Jaakko Penttinen, Hilkkä Huuhtanen, Merja Hämäläinen WSP Finland Oy Y-tunnus: 0875416-5 Heikkiläntie 7, 00210 Helsinki Puhelin: 0207 864 11 WSP Finland Oy:n seuraavilla henkilöillä on oikeus käsitellä rekisteritietoja: Virpi Pastinen, Hannu Lehto, Annika Rantala, Jimi Karjalainen, Anna Kujanperä, Jukka Matela, Timo Pulli, Seppo Koljonen, Mika Valkonen Lisäksi tutkimusaineistoa josta henkilöiden osoite- ja nimitiedot on hävitetty, voivat käsitellä muutkin yllämainittujen tutkimusosapuolten (HSL, TNS Gallup, WSP Finland) henkilöt.
2. Tutkimusrekisteriasioista vastaava henkilö ja/tai yhteyshenkilö	Nimi ja yhteystiedot (osoite, puhelin...) Pekka Rätty PL 100, 00077 HSL Puhelin: 040 7386 559 Sähköpostiosoite: Pekka.Ratty@hsl.fi
3. Tutkimuskohde/ tutkimustarkoitus - tutkimusrekisterin/ tutkimuksen nimestä tulee ilmetä tutkimuksesta muodostuvan rekisterin yksilöity tarkoitus	☒ kertatutkimus, nimi: Helsingin seudun asukkaiden liikkumistottumuksia selvittävä henkilöhaastattelu, HEHA2012 ☐ seurantatutkimus, nimi: tutkimuksen kesto: Tutkimus on osa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015:n valmistelua jota tehdään vuosina 2012 - 2015. Tutkimuksen otanta ja haastattelut koetutkimuksineen kestävät 7 kk (kesäkuu - joulukuu 2012)

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

puh. 010 36 66700 (vaihdē)

puh. 010 36 16670 (neuvonta klo 9.00 – 15.00)

MALLILOMAKE

telefax 010 36 66735

23.8.2004

www.tietosuoja.fi

4. Rekisterin tietosisältö - hlön yksilöintitiedot (esim. hlön nimi,	- Otoksen poiminnan yhteydessä: otosnumero, otokseen valitun henkilön kotikunta, kuntakoodi, sukunimi, etunimet, syntymäaika, merkintä, onko alle 15-
--	---

hlötunnus, syntymäaika) - tutkimustiedot	vuotias, alle 15-vuotiailta samassa huoneistossa asuvan huoltajan nimi ja osoite, sukupuoli, äidinkieli, vakinainen lähiosoite, postinumero, postitoimipaikka, kotipaikkatunnus (rakennustunnus, osoitenumero, porraskirjain huoneiston numero, huonaiston jakokirjain), koordinaattivyyhyke, pohjoiskoordinaatti, itäkoordinaatti, rakennuksen käyttötarkoitus, huoneiston asukkaiden lukumäärä, samassa huoneistossa asuvan syntymävuosi, samassa huoneistossa asuvan sukupuoli. - Haastattelun yhteydessä kysyttävät taustatiedot: talouden koko (henkilöiden lukumäärä), talouden alle 7-vuotiaiden sekä 7-17-vuotiaiden lukumäärä, rakennuksen tyyppi (kerrostalo, rivitalo jne.), talouden henkilöautojen määrä, työsuhdeautojen määrä, talouden ansiotyössä käyvien määrä, tekeekö vastaaja kokopäivätyötä, kuinka monella perheessä on ajokortti, onko vastaajalla itsellä ajokortti (millainen/millaisia), onko vastaajalla itsellä auto käytettävissä, liikkuko tutkimuspäivänä ammatissaan henkilöautolla, mitä matkalippuja on käytössä (esim. HSL:n matkakortti, VR:n kausiliput), kuinka usein käyttää eri kulkutapoja (henkilöauto, joukkoliikenne, jalankulku, pyöräily) työmatkoilla tai muilla matkoilla, työpaikan osoite, omat kuukausitulot, talouden kuukausitulot. Edelleen matkoja koskevat tiedot: kuinka monta matkaa teki tutkimuspäivänä, mistä lähti ensimmäiselle matkalle (paikan tyyppi ja osoite), mihin aikaan lähti kullekin matkalle, mitä kulkutapoja käytti, millä kulki matkan pääasiassa, mielipide matkan sujuvuudesta ja syy mahdolliselle määräpaikasta myöhästymiselle, kauanko matka kesti, kuinka pitkä matka oli, millaiseen paikkaan saapui, määräpaikan osoite, matkan tarkoitus, montako kertaa vaihtoi joukkoliikennevälineestä toiseen, jos autolla liikkeellä, montako henkilöä autossa oli, miten maksoi pysäköinnistä ja mikä oli maksun suuruus. Yksityiskohtaiset tiedot ja luokittelut on esitetty erillisillä lomakkeilla (taustatietolomake ja matkapäiväkirja).
5. Mistä tutkimusaineisto muodostuu - keneltä, mitä tietoja ja millä perusteella	Tutkimustiedot koostuvat haastateltavien tutkimuksen aikana ilmoittamista tiedoista, joihin yhdistetään haastattelun yhteydessä tarkistettavat otoksen poiminnassa tuotetut tiedot (esim. osoitetieto tarkistetaan). Haastattelun ja aineiston muodostamisen jälkeen henkilöitä koskevat osoite- ja nimitiedot hävitetään ja aineistossa säilyy otosnumero. HSL:n perussopimuksen 2 §:n mukaisesti HSL vastaa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta. HEHA2012 on osa liikennejärjestelmäsuunnittelun tarpeisiin tehtävää tutkimuskokonaisuutta. Kyseessä on henkilötietolain 14 §:n ja 16 §:n mukaisesta viranomaisen tehtäviin kuuluvasta tutkimuksesta.
6. Tutkimus tehdään	☒ kansallisena ☐ EU/ETA -alueen sisäisenä ☐ EU/ETA -alueen ulkopuolisena
7. Rekisterin suojauksen	

periaatteet - kuvataan suojaustapa eri käsittelyvaiheiden osalta - tutkimuksessa muodostuvaan rekisteriin kuuluvat sekä manuaalisesti kerättävä että atk:lla oleva aineisto (looginen rekisteri)	☒ tiedot ovat salassapidettäviä Manuaalinen aineisto: ATK:lle talletetut tiedot: ☒ käyttäjätunnus ☒ salasana ☐ käytön rekisteröinti ☒ kulun valvonta ☒ Tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ☐ Aineisto analysoidaan tunnistetiedoin, koska (peruste tunnistetietojen säilyttämiselle):
8. Tutkimusaineiston hävittäminen/arkistointi	☐ Tutkimusrekisteri hävitetään ☒ Tutkimusrekisteri arkistoidaan ☒ ilman tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin Mihin: HSL, Liikennejärjestelmäosasto

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO
puh. 010 36 66700 (vaihde)
puh. 010 36 16670 (neuvonta klo 9.00 – 15.00)

MALLILOMAKE
telefax 010 36 66735

23.8.2004

www.tietosuoja.fi

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN REKISTERISELOSTEEN täyttöohjeet.

(Numerot viittaavat vastaaviin lomakkeen kohtiin)

1. a) Rekisterinpitäjällä eli tutkimuksen toteuttajalla tarkoitetaan *organisaatiota, yksittäistä tutkijaa tai tutkijaryhmää* jonka käyttöä varten rekisteri perustetaan ja jolla on oikeus määrätä tutkimusrekisterin käytöstä. Toisin sanoen tutkimuksen toteuttaja vastaa rekisterinpitäjänä tutkimuksessa muodostuvasta tutkimusaineistosta. On huomattava, ettei rekisterinpitäjä ole esimerkiksi tutkija, joka työ- tai palvelussuhteessaan hoitaa tutkimuslaitoksen tai sairaalan tutkimusta, vaan rekisterinpitäjä on tällöin kyseinen tutkimuslaitos tai sairaala. Itsenäisesti toimiva, omaa yksityistä tutkimustaan suorittava tutkija on sen sijaan rekisterinpitäjä.

Mikäli tutkimus toteutetaan esimerkiksi useamman tutkimuslaitoksen tai sairaalan yhteisenä tutkimushankkeena, on rekisteriselosteen kohdassa määriteltävä eri osapuolien vastuut ja velvoitteet henkilötietojen käsittelyn kannalta.

Silloin kun rekisterinpitäjällä *ei ole toimipaikkaa Euroopan unionin alueella*, mutta rekisterinpitäjä käyttää Suomessa sijaitsevia laitteita muuhunkin henkilötietojen käsittelyyn kuin vain siirtoon tämän alueen kautta, on rekisterinpitäjän tällöin *nimettävä Suomessa oleva edustaja*. Tämä *edustaja yhteystietoineen merkitään rekisterinpitäjän nimen ohella tähän kohtaan*.

b) Tähän kohtaan merkitään tutkimuksen vastuullinen johtaja. Tällä tarkoitetaan tutkimuksen toteuttajan/rekisterinpitäjän määräämää henkilöä, joka on vastuussa kyseisen tutkimuksen toteuttamisesta, ei sen sijaan esimerkiksi laitoksen yleisestä tutkimushallinnosta vastaavaa henkilöä. Vastuullisen johtajan sijasta tutkimukselle voidaan nimetä siitä vastaava ryhmä.

c) Tähän kohtaan merkitään kaikki tutkimukseen osallistuvat tutkijat tai muut henkilöt, jotka tutkimuksen kuluessa käsittelevät tutkimusrekisterin henkilötietoja.

2. Rekisteriasioita hoitavana henkilönä ilmoitetaan henkilö, joka voi antaa rekisteristä rekisteröidylle tarkempia tietoja ja jolle rekisteröity voi osoittaa esim. virheenoikaisua ja tarkastusoikeuden käyttämistä koskevat pyynnöt.
3. Tähän kohtaan merkitään yksilöidysti ja tiiviisti, tutkimuksen tarkoitus, johon tietoja aiotaan käyttää. Tietojen käyttötarkoituksen yksilöintivaatimus tieteellisen tutkimuksen osalta tarkoittaa sitä, että tutkimus on määriteltävä koskemaan tiettyä sekä kohteeltaan että ajallisesti yksilöityä tutkimushanketta. On huomioitava, että yleisesti todettu määrittely esim. "syöpätutkimus" ei täytä yksilöintivaatimusta. Tutkimuksesta muodostuvalle rekisterille on yleensä tarpeen antaa nimi, joka erottaa sen rekisterinpitäjän muista mahdollisista tutkimusrekistereistä.
4. Rekisterin *tietosisältö* on määriteltävä *ennen* tutkimusrekisterin *perustamista*. Selosteeseen merkitään henkilörekisteriin talletetut tietotyypit, ts. se, mitä tietoja rekisteröidystä talletetaan. Merkinnät tehdään niin yksiselitteisesti, että lukija tietää, mitä tietoja rekisteriin on talletettu. Henkilön yksilöintitiedot on syytä eritellä, esim. henkilön nimi, syntymäaika (henkilötunnus), osoite. Lisäksi kohtaan tulee merkitä minkälaisia tutkimustietoja/hoitotietoja henkilöistä kerätään rekisteriin. On huomioitava, että kerättävien henkilötietojen tulee olla käsittelyn tarkoituksen kannalta *tarpeellisia*. Tarvittaessa käytä *erillistä liitettä* tietosisällön luettelemiseen. Jos rekisterissä on useita osatiedostoja, eri osatiedostoihin kuuluvat tiedot ryhmitellään väliotsikoiden avulla.
5. Kohtaan merkitään mistä tiedoista tutkimusaineisto muodostuu (keneltä, mitä tietoja ja millä perusteella /rekisteröidyn suostumus, nimetyn lain säännös). Kyseessä oleva kohta kuvaa myös rekisterin tietosisältöä.
6. Kohtaan merkitään, mikäli tarpeen, tehdäänkö tutkimus kansallisena, EU/ETA-alueen sisäisenä vai EU/ETA-alueen ulkopuolisena tutkimuksena.
7. Tähän kohtaan merkitään tiedot rekisterin suojauksen periaatteista sekä manuaalisen että ATK:lla säilytettävän aineiston osalta. Kohtaan merkitään myös, onko rekisteriin talletetut henkilötiedot säädetty salassa pidettäväksi (vaitiolovelvollisuutta koskevat ja/tai asiakirjasalaisuutta koskevat säännökset). Tietojen suojaamisen periaatteet on tarpeen merkitä sen arvioimiseksi, onko

suojaamisvelvoitteista henkilötietolain 5 ja 32 §:n mukaisesti huolehdittu. Jos aineisto aiotaan analysoida tunnistetiedoin, kohdassa ilmoitetaan erikseen, miksi tunnistetiedot tulee tässä vaiheessa säilyttää.

8. Tähän kohtaan merkitään tullaanko tutkimusrekisteri hävittämään tutkimuksen päätyttyä vai, onko tutkimusrekisteri tarkoitus arkistoida. Mikäli tutkimusrekisteri arkistoidaan, kohtaan merkitään myös mihin rekisteri arkistoidaan, ja arkistoidaanko tutkimusrekisteri tunnistetiedoin vai tunnisteettomassa muodossa.
-